

Spremljanje pouka na Japonskem

V okviru akreditacije programa Erasmus+ na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja smo imele tri učiteljice Gimnazije Jurija Vege Idrija – Danijela Brložnik, Sergeja Lipušček in Božena Rudolf – ter ravnateljica Karmen Vidmar priložnost, da med 17. in 29. aprilom od blizu spoznajo izobraževalni sistem strokovnega izobraževanja na Japonskem.

Karmen Vidmar

»Senčenje na delovnem mestu« je potekalo na Nacionalnem inštitutu za tehnologijo v mestu Kisarazu. Ob tem smo imele tudi nekaj časa za spoznavanje japonske kulture, zgodovine in kulinarike.

Naše bivanje na Japonskem smo pričele z obiskom Tokia. Prvi dan smo si ogledale najstarejši budistični tempelj Senso-ji v Asakusi, ki je priljubljeno versko in turistično središče. Sledil je obisk Narodnega muzeja v Tokiju in mestnega središča Shibuya z znamenitim prehodom za pešce, kjer lahko ob zeleni luči naenkrat prečka ulico tudi več kot 2500 ljudi. Naslednji dan smo se z vlakom odpeljale 140 km izven Tokia do zgodovinskega mesta Nikko, znanega po številnih šintoističnih templjih. Mesto, ki leži v narodnem parku, predstavlja pravo simbiozo naravnih lepot, japonske tradicije in kulture ter je vpisano na Unescov seznam svetovne kulturne dediščine.

Vpogled v sistem izobraževanja Kosen

Istega dne smo zapustile Tokio in se z javnim prevozom odpravile v dobrih 50 km oddaljeni Kisarazu, mesto s približno 130.000 prebivalci, kjer se nahaja naš partnerski srednješolski center Kisarazu College. Gre za eno izmed 51 ustanov v mreži japonskih izobraževalnih institucij Kosen – petletnih višješolskih centrov, ki jih obiskujejo dijaki od 15. leta dalje. Po končanem petletnem programu pridobijo naziv inženirja in lahko študij nadaljujejo na univerzi. Zadnje leto izobraževanja je posvečeno raziskovalnemu delu, zaključni nalogi in pripravi na univerzitetno raven, oziroma se pripravljajo samostojno za sprejemne izpite. Približno polovica dijakov nadaljuje svoje izobraževanje, preostali se zaposlijo.

Kisarazu College, ki ga obiskuje okoli 1000 dijakov, ima okoli 120 zaposlenih. Za primerjavo, na naši šoli

je 400 dijakov in 40 zaposlenih. Šola ponuja pet programov: strojništvo, elektrotehniko in elektroniko, krmilno inženirstvo, informatiko in gradbeništvo. Šolsko leto se začne aprila, poletne počitnice imajo avgusta in septembra. Oddelki štejejo tudi po 40 dijakov, pri pouku pa pogosto sodeluje več učiteljev hkrati, odvisno od narave predmeta. Pouk se začne ob 8.50 in traja do približno 16.30. Vmes imajo dijaki proste ure in čas za kosilo, včasih pa se pouk zaključí tudi prej. Vsako sredo po končanem pouku dijaki temeljito popravijo in počistijo svoje matične učilnice. Dnevi so razdeljeni na dopoldanski pouk in popoldanske laboratorijske vaje ali druge krožke. Učne ure potekajo v 90-minutnih blokih. Po pouku se približno 25 % dijakov udeležuje obšolskih dejavnosti.

Šolski kompleks sestavlja več zgradb, povezanih v kampus, ki vključuje tudi tri dijaške domove. Navdušila nas je prostornost šole, številni prostori za dijaške ter prijaznost in sproščenost učencev. Naše opažanje pouka lahko strnemo v naslednje točke:

- Dijaki so za učenje praviloma zelo motivirani in prevzemajo odgovornost za svoj napredek.
- Dijaki k uram pouka ne zamujajo in kljub številčnosti razredov, v katerih prevladujejo fantje, je pri pouku mirno.
- Učitelji dijakom pomagajo le, če se ti obrnejo nanje s konkretnimi vprašanji.
- Učna obveza učiteljev znaša 16 ur tedensko, poleg tega morajo voditi tudi popoldanske aktivnosti. Zaradi morebitne odsotnosti morajo svoje delo naknadno v celoti opraviti – nadomeščanja ne poznajo.
- Celoten pouk poteka v šolskih prostorih; ekskurzije in pouk izven šole so redkost.
- Znanje se preverja dvakrat letno v izpitnem obdobju, ki traja en teden.
- Dijaki lahko v enem dnevu opravljajo tudi tri izpite.
- Starši imajo minimalen vpliv na izobraževalni sistem; prevladuje visoko zaupanje v šolo.
- Učitelji se z nemotiviranimi dijaki ne ukvarjajo.
- Velika večina učiteljev je moških.
- Nedisiplinirani dijaki so lahko izključeni, vendar so to redki primeri.
- Ocen v klasičnem pomenu ni – z opravljenimi vajami dijaki pridobijo odstotek točk za izpit, ki prinaša kreditne točke.
- Napredovanje je možno ob zbrnem zadostnem številu kreditnih točk.
- Pouk angleščine je usmerjen predvsem v pisno izražanje in pripravo na izpit TOEFL, zato je govorna zmožnost praviloma šibkejša. Pri nemščini je več komunikacije.

Direktorja šole imenuje ministrstvo za triletni mandat, po preteku mandata direktor zamenja zavod. Njegove naloge vključujejo skrb za kadre in finančno poslovanje šole. Direktor ima sedem pomočnikov iz vrst učiteljev, ki imajo zato zmanjšano učno obvezo za dve uri. Vsak pomočnik pokriva specifično področje (npr. učni uspeh, promocija šole, dijaški domovi, organizacija pouka ...) in ima tri sodelavce. Pomočniki in direktor se sestajajo mesečno, po potrebi tudi pogostje. Seveda smo partnerjem in njihovim dijakom predstavile tudi našo državo, mesto, šolo in šolski sistem. Navdušeni so bili nad slišanim in vidnim. Srečanje je spodbudilo pogovore o dolgoročnem sodelovanju in možnostih za izmenjave dijakov v strokovnih programih. Verjamemo, da lahko drug od drugega veliko pridobimo.

Med visokotehnoškim svetom in globoko tradicijo

Na splošno nas je Japonska izjemno pozitivno presenetila. Ljudje so odprti, spoštljivi in vedno pripravljeni pomagati. Kljub jezikovnim oviram je s pomočjo sodobne tehnologije komunikacija izvedljiva. Japonska združuje sodobnost z močno navezanostjo na tradicijo, ki je prisotna povsod in človeku seže pod kožo. Red in disciplina sta v vsakdanjem življenju izjemno pomembna – ljudje stojijo v vrsti, prehitvanje je nesprejemljivo, ulice so brezhibno čiste, košev ni, odpadki se ločujejo. Na podeželju smo opazile sončne elektrarne, riževa polja v začetni fazi zasaditve in številne rastlinjake. Po drugi strani pa nas je osupnilo poslovno središče Tokia – betonska džungla s stolpnici, večnivojskimi cestami in železnicami ter gnečo, kjer imaš občutek, da je na nekaj sto kvadratnih metrih stisnjena cela Slovenija. Ob vsem vidnem in doživljenem sem znova zažutela hvalečnost, da živim in delam v žudoviti deželi in predvsem, da svojega mesta Idrije ne zamenjam za nobeno prestolnico na svetu.